

Вуколова А.І., ст. гр. СП-15-2, Банах Л.С., ст. викл. – науковий керівник

ОСОБЛИВОСТІ ХАРАКТЕРУ ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК

Запорізька державна інженерна академія, кафедра УСФН

Науковці погоджуються, що чоловіки та жінки мають різні особливості. Але чи впливають ці відмінності на наше життя. Кажуть, що чоловіки і жінки настільки відрізняються один від одного, що, здається, походять з різних планет. Комуś це твердження здається кумедним, а когось дратує.

Хоча різниця у фізичних даних між чоловіками та жінками – очевидна, питання про відмінності в їхній психології – значно складніше і неоднозначніше. Адже достеменно виміряти ці відмінності – непросто. А коли психологам все ж вдається їх виявити, одразу виникають суперечки щодо того, чи є вони вродженими, тобто біологічними, чи все-таки придбаними, соціокультурними.

За результатами більшості досліджень, чоловіки справді відрізняються від жінок у деяких важливих рисах особистості. Але чим пояснюється ця різниця – природою чи впливом соціуму? І наскільки важливу роль вона відіграє у житті?

На думку деяких науковців, відмінності здебільшого незначні, але разом можуть мати досить важливі наслідки. Результати одного з найбільш авторитетних досліджень в цій галузі опублікували в 2001 р. Італійські вчені Болонського університету П. Коста, Р. Маккрей і А. Террачано опитали 23 тисячі чоловіків і жінок із 26 різних культур.

Незалежно від національності, жінки переважно вважали притаманними собі такі риси, як душевність, дружність, тривожність і сором'язливість. Чоловіки ж зазвичай називали себе наполегливими та відкритими до нових ідей. Із так званої «Великої п'ятірки» рис особистості жінки мали вищі бали за параметрами «готовність до згоди» і «нейротизм», а також частково – «відкритість досвіду». У чоловіків же були більш вираженими «екстраверсія», а також деякі аспекти показника «відкритість досвіду», не властиві жінкам.

Критики цієї методики вказують на те, що учасники експерименту оцінювали себе самі, тобто, можливо, вони описували себе відповідно до гендерних ролей, нав'язаних суспільством. Утім, схожі результати отримали і в ході іншого дослідження, яке проводили Маккрей з колегами. У ньому брали участь 12 тисяч людей, які представляли 55 різних культур, і їх просили оцінити не тільки себе, а й особистісні якості близько знайомих їм чоловіків та жінок.

Окрім того, науковці виявили, що особистісні відмінності між статями починають проявлятися в дуже ранньому віці. Наприклад, в одному експерименті вивчався темперамент 357 пар близнюків у віці трьох років. З'ясувалося, що хлопчики в парах у цілому більш активні, а дівчатка – сором'язливіші, краще контролюють свою поведінку і зосереджуються.

Гендерні відмінності в рисах особистості виникли еволюційним шляхом. Виявляється, ці відмінності зберігаються до глибокої старості. Фахівці в галузі еволюційної психології пояснюють це різними механізмами виживання для чоловіків і жінок, які склалися протягом тисячоліть еволюції. Так, турботливіша жінка краще захистить своє потомство від небезпеки, а сміливіший чоловік матиме більше успіху в конкуренції за жінку.

Деяким науковцям не подобається таке суто біологічне пояснення людської поведінки, адже соціокультурні чинники, які визначають нашу особистість і моделі поведінки, також дуже важливі.